

© Taja Kramberger, 2014
© za to izdajo Aleph, 2014

Taja Kramberger

V tvojem objemu je prostor zame

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1

KRAMBERGER, Taja

V tvojem objemu je prost zame / Taja Kramberger. - Ljubljana :
Center za slovensko književnost, 2014. - (Aleph ; 169)

ISBN 978-961-6789-42-4

277062400

Center za slovensko književnost

Aleph / 169

Ljubljana, 2014

*Knjigo posvečam ljubljenim, glasnim,
borbenim, pogumnim
in človeško odprtim
ženskam v svoji družini!*

*Tudi me smo prižgale trajne ognje,
toda moj
– visok kakor vaš in enako spremenljiv –
se skriva za dlanmi na vaših očeh.
Njihov odsev gori.
(Temni odsevi
drugih vse-použivajočih plamenov.)*

Alejandra Pizarnik, v odgovoru R. Cailloisu
(cit. po A. Manguel, *Drugi ognji*, 1986)

»Trenutek je drama brez odra.«

Hélène Cixous, *Stigmata*, 1998

I.

**Neznano deželo
nosim v sebi kot svojo**

Sama

*Sva hodila skozi prevlado rjavečega smeha
Nosila svojo osamljenost svojo ljubeznivost in svoje žalovanje*

Audre Lorde, »Druga pomlad«, *Postaje*, 2009
(prevod Kristine Kočan in Sama Šalamona)

Ne verjamem

Ne verjamem v državo,
ki svoje državljane obravnava kot odpadke.

Ne verjamem v skupnost,
ki jo spenja žrtvovanje.

Ne verjamem v človeka,
ki se je uklonil birokratski govoric.

Ne verjamem v prijateljstva,
ki jih raznaša veter kakor pelod.

Ne verjamem v literaturo,
ki suspendira življenje in briše realnost.

Ne verjamem v vero, ki ponižuje,
ne v politiko, ki segregira.

Ne verjamem v dokso, ki misli, da njej
– bolj kakor veri – pripada izključevanje in igranje boga.

Ne verjamem v svobodo,
merjeno z razdaljo med plenilcem in plenom.

Ne verjamem v nasledstvo
zvijačnosti in kamuflaže.

Verjamem pa v življenjsko silo sveta, v
odprto modro nebo pomladi, v vsakdanjo blagost pogleda
in trdnost dnevnega boja, verjamem v moč besede,
ki je izstopila iz utečenosti,
ki deluje na podlago počasi
in vztrajno –
na poti v človeško ljubeznivost.

Raskav glas in črne šape

Dežela,
iz katere
sva odšla,
je volk
in jaz
kozliček,
skrit v uri.

Za bakšiš

Za bakšiš smo vzdrževali mednarodna omrežja,
gverilske zveze med verznimi radiotelegrafisti.

Za bakšiš smo, hripavi in komaj slišani, skušali ohranjati
človeške vezi z ljudmi, ki imajo radi poezijo, ne slave.

Za nami je vozil tank introniranih in brez milosti
mendral vse, kar smo živega ustvarili.

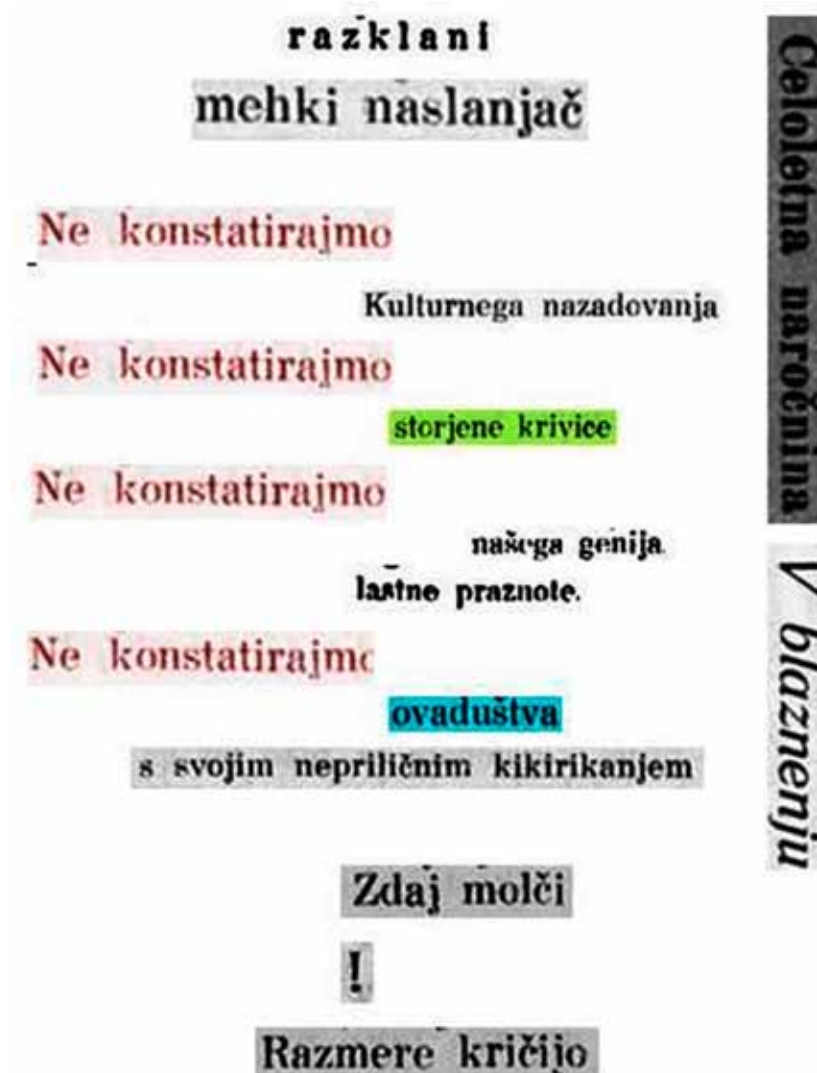
Za nami je vozil oklepnik častihlepnih
in sproti uničeval naš pridelek.

Za bakšiš – toliko je bila vredna dežela,
ki nas je razbijala in spodnašala.

Bili smo premočeni od suše.
Vedno sveži od utrujenosti.
Bili smo do mozga polni
težkih preizkušenj in
srce parajočih spoznanj.

Pozorni, budni,
jasni in vedri
od nakopičene žalosti.

Takšne nas je naredila poezija.
Takšne nas hoče življenje.

Notranja tema

V moji zavozlani deželi gori luč,
a prostor napolnjuje
notranja tema prisotnih.

Zasidrani v ilovici,
glasovi ljudi tu nimajo
nobene prožnosti,
nobene možnosti,
da bi segli do človeka.

Človekov glas na poti zamre,
kakor bi ga poganjale
izrabljene baterije.

Kontekst ga zruši,
sprevrže ga
v njegovo nasprotje.

Svinčeni mrak se plazi
v enakonočja prihodnosti:
iz notranje teme prisotnih,
iz slabo zaraslih brazgotin
vstaja utesnjeno življenje
in zamolklo vpije.

Luč gori v moji zavozlani deželi:
luč brez svetlobe.

Koper, jesen 2010

Besede hitrejše od strele

O pravica, nezanesljiva kakor indijansko poletje!

Tam, kjer je žeja sodnikov enaka lakoti komarjev,
ni mogoče niti pomisliti na prihodnje
ravnovesje kopnega, morja in neba.

Besede so hitrejše od strele,
blažje od ognja in
močnejše od burje.

Le kaj je mogoče storiti v pesmi,
ki je nihče ne sliši, čeprav jo vsakdo nosi
v prsih kot zametek svobode?

S krikom galeba se bo nekega jutra
moj glas razlil čez vaše misli
in jih poselil od znotraj.

Vaša referenca bom,
četudi si tega
več ne želim.

Prepozno je za obžalovanje:
dve desetletji sem vlagala
zaznamke za dan v gluho knjigo noči.

Televizijska izpoved

*»Pred vsako neumnostjo smo dobro premislili,
preden smo jo storili.«*

RTV SLO, gost v oddaji *Odmevi*, januar 2014

Hotela sem napisati pesem

Hotela sem napisati pesem
s svetlim in toplim glasom,
izpljuniti
– enkrat za vselej –
grenke pečke
domače verzne špediture.

Pesem o morju, ki buči in nam daje moč,
o vodi, ki teče skozi naša suha grla,
o svežem vetru, ki brije in razpiha melanholijo.

Pesem o ženski,
ki z dvignjeno glavo stoji v soncu, v luni ali v plohi
in neomajno živi svoje sanje.

Pesem o bugenviliji,
ki se vzpenja ob latniku
tega nepozabnega dalmatinskega poletja.

Pesem o ljudeh in za ljudi,
ki se borijo za dostojnost
življenja rutinsko, ne v snu.

S polnim grlom pesmi
nemo zrem v svit, da bi imenovala razliko,
ki še nima imena.

Hotela sem napisati pesem.

Nevidna stena

Nevidni zastor se spusti na prizorišče
prikritih barbarskih domovinskih politik.

Ženska, ki zna izmeriti odmerek strupa
v očeh včerajšnjih prijateljic, ve zanj.

Nevidna stena zraste med
osebo z izkušnjo in tisto brez nje.

Neporozna trajna suha zidava,
nedosegljiva za solze ali sanje.

(Dotakne se je, preseže jo le nežaljiv smeh
in morebiti nemnemonična glasba.)

Nevidni Kitajski zid se dvigne med človekom, ki je
doživel pogrom, in tistim, ki ga ziblje utvara.

Medtem ko prvega, ki je vdihnil smrt, razveselijo že goli stebri dneva,
drugi, ki sovraži življenje, preži za temnimi ornamentami množic.

hripav lajež *ameriška črta*

**Zgled pravega domorodca
kvarožugona**

brez željusti,

Prav dobro bi tudi bilo,
ako bi se spake
in stare cote

nehale,

izvaževati
iz okuženih
v neokužene kraje.

Umetni zobje

envious, small-hearted people in Slovenia

sm970

Naši uspehi tekom včerajšnjega dne.

TajaK-2013

Samo en glas sem

Samo en glas sem,
ki drhti v grlu tišine.
Samo en glas proti
orkestriranemu
škripčevju sistema,
ki se grize v rep.

Samo en glas sem,
accelerando,
a ta glas je moj in
tone mola
zna vpeti v
intervale dura.

Intimno korespondenco
vodim z izviro ritma.
Čas je moj zaveznik
v melosu in smehu.

Samo en glas sem,
rallentando,
in ta glas mi zdaj pravi:

*vztrajaj, telo, vztrajaj,
dalje obiraj trto tišine in
ne nehaj
poganjati kri po žilah,
ne nehaj
nalivati tekočin življenja,
vode in vina,
po grlu,
kjer se rojevam.*

Pariz, januar 2013

Neznano deželo nosim v sebi kot svojo

Hommage Costi Gavrasu

Reke v meni tečejo,
brez izvira in izliva tečejo.

Allez, marchez!

Gore v meni rastejo,
brez vznožja in vrha rastejo.

Doline v meni rojevajo,
brez semen in sadik rojevajo.

Morje v meni valovi,
brez ladij in vetra valovi.

Allez, marchez!

Neznano deželo nosim v sebi kot svojo:
za moje reke skrbi,

dovaja sveže pritoke, ko zasluti zadušljivost
moje gore razporeja

v jasen alpski niz, ko zazna nered
v mojih dolinah sadi drevje in zelenje,
pošilja deževje, ko jima grozi suša
moje morje obliva s svojim in
mi daje novih moči.

Allez,

laissez tomber!

Fotosinteza nevidnega

Tekst brez konteksta

neviden

Govor brez občinstva

neviden

Zgodovina brez memorije

nevidna

Avtonomija brez svobode

nevidna

Poezija brez občinstva

nevidna

Človek brez ljubezni

neviden

neopazen

nezaznan

ne-človek

Vidno je privesek nevidnega:
po labirintih nevidnega se
kakor po mentalnem toboganu
spustimo v misel
in pesem je njen
ugrabljen
delec, ki
postane
viden

Daleč od memorije

Dvainštirideseti december
me sprehaja po mojem življenju.
Mokre asfaltne reke tečejo
v vse smeri in srečanja dežnikov
poselijo črno-beli svet z barvami. Toplo je.

Marriage pour tous je
večkilometrsko
dostojanstvo na pohodu.

Kako nama prija ta energetski sunek
razvidnosti in pokončnosti,
ki brez omahovanja odrine
solipsizem votline,
ki sva jo zapustila.

V čem je ta december drugačen
od preteklih enainštiridesetih?

Kaj ga bo ločevalo
od prihodnjih?

Dva sva, ki se sprehajava
v tem decembru in
ga raziskujeva od znotraj.

Dva sva: reliefno pokrajino
sva izrisala s svojimi besedami
pod svojimi nogami –

postala je najina platforma,
prožni tartan, kredna črta odriva.

Slepota za geometrijo prihodnosti
naju pomirja na enak način,
kakor naju njeno videnje vznemirja.

Pariz, december 2012

Pomlad prihaja v moje besede

Zima letos ni izkoristila
vseh svojih atributov in privilegijev,
ni rodila vseh svojih plodov.

Zdaj se z Bracom bojiva,
da bo tudi poletje tako
in naju bo osmukalo za najine
najljubše kopenske in morske transakcije.

Nîmes, maj 2014

II.

Fragmenti izgubljenega sveta

In nikomur ne odpuščam.

*Naša strašna osamljenost
prasketa in se drobi v kosmiče
kakor rja na železniških tirih v vročem soncu.*

Gyorgy Petri, »Od neznanega pesnika iz Vzhodne Evrope, 1955«,
Nočna pesem o osebni senci: izbrane pesmi, 1991

Slovo

*Pokaži nam pot, po kateri naj gremo in
šli bomo po njej kakor ti, toda
ne hodi brez nas po pravi poti,
brez nas je ta
najbolj napačna.*

Bertold Brecht, »Kdo je torej partija?«
(naslovljena tudi »Mi smo oni«, 1934),
Sto pesmi, 1951

Ločila sem se od črede
in njenega goniča – in se s tem
obsodila na smrt.

Ko so hoteli sodbo izvršiti
in so ovce že blejale *misso solemniss*,
je gonič nenadoma zbolel.

Nihče ni več vedel,
v kakšnem položaju in kako
naj zdaj deluje zoper mene.

Vstala sem in šla mimo
ovčjih verznihi sistemov in tirad
na jaso, na obronku razpela šotor.

Nemarkiran gozd divjih jagod
je postal moj dom. Gozdne živali
moje zaveznice, sodržavljanke.

Visečo mrežo sem razpela
med pogorji
morfemov in fonemov.

Glavo naslonila na
leksično prihodnost različnih govoric,
stopala osvežila v zdravilni kisli kopeli preteklosti.

V takem položaju je bilo moje telo v konjunkciji s poezijo.
Premestitev je izostrila moje čute in
me približala gostoljubju stvari.

Ločila sem se od črede
in njenega goniča – in se s tem
zavezala življenju.

Življenje ima svoje življenje

Življenje se je opolnomočilo
z mojo pomočjo.

Dala sem mu vse,
kar premorem.

Bojim se, da bo zdaj
hotelo iti svojo pot.

Da me bo – tako
avtonomno in srečno – zapustilo.

Zloguj svobodo

Prijateljica,
včasih skala, včasih burja,
ki nastavljaš

svoje blede prsi soncu,
ki v svoje tokove vpletaš
moje besede:

zloguj svobodo
iz podob, ugrabljenih v
nespečnem gozdu,

iz črk, ki so onkraj pridig seraja,
lažnih prerokov in spletičen,
prerivajočih se v ospredje.

Tvoja suita
bodi iz neizpisanih besed v eksilu,
zvezanih s sintakso izvržene jasnine,

opotekajoče se
v prepovedanem
prostoru.

Trdnejša od kamna,
prodornejša od vetra,
bolj nežna kot pomlad.

Lumpenpack

Gledam jih, inertne in
zapuščene, orokavičene.

zdaj že od daleč

Njihovo mlačno mrmranje
nima ne plime ne oseke.

Fragmenti nedelovanja človeških
koral, okamnelo pogreznjenih vase.

Vidim jih, vse, ozvočene
skozi umetne ojačevalce.

kako polzijo v zastoj

Sicer pa brezbarvne sence, plašne,
brez glasu, drže in osebnosti.

Slast izdaje jim privzdigne glave, da
jih nosijo k oltarju kakor velikonočna jajca.

S sposojenimi koraki
plešejo, v sposojenih čevljih.

oddaljeni od poletja

Pusto življenje akronimov,
v katerem se večni spanec zdi odrešitev.

Morski pašniki se zaganjajo ob obalo,
jutro je sveže, nasad kopenskih hiš še spi.

Koper, jutri odhajava in
ne vrneva se več v tvoj hladni objem.

Gledam jih, inertne,
kako polagajo glave na sposojene blazine.

v sivi daljavi

Kako v promiskuitetnih sanjah kujejo načrte,
ki se jih budni ne upajo uresničiti.

Svet je postal grmada

Nekatere pesnice *tu* vemo, kaj izrekamo,
moramo vedeti, če naj preživimo;
pesnikom ni treba vedeti ničesar,
večina se zadovolji s tem,
da bolno žarčijo v omrežju
svojega enofaznega toka
in na pesnice projicirajo
svoje krivulje
z detektorja laži.

Svet je postal grmada.

Dogodki nas pribijejo nanjo;
rablji nosijo temnico v sebi
in rešetke v glavi.

Hladno jeklo pregrad.

Življenje, posvečeno
služenju nesvobodi,
jih kakor sprožena vzmet
izstrelji v zločin.

Blaga svetloba
sije iz upornih teles in
oblikuje pramene
prihodnosti.

In rešitve (še) ni.

Razsodnost, k topi zveri si zbežala

*Nadut za boga,
nadarjen za bedaka:
nobena luknja
varna pred njim.*

Dejanja zla človeka prežive!

Pesnik plemeniti

vam je rekel, da je pesnica nora in ambiciozna
in verjeli ste: Pesnik je res častivreden mož
in ste razširjali novico

Pesnik plemeniti

vam je rekel, da je pesnica nora in ambiciozna
in ste verjeli, saj Pesnik je častivreden mož –
novico ste vselej malce začinili

Pesnik plemeniti

vam je rekel, da je pesnica nora in ambiciozna,
verjeli ste, ker je Pesnik vendar častivreden mož
poskrbeli ste, da se jo onemogoči

Oh, in plemeniti Pesnik

vam je povedal, da je pesnica nora in ambiciozna,
gotovo je, sicer Pesnik ne bi bil častivreden mož
uničili ste ji eksistenco

Eh, plemeniti Pesnik

vam je položil na srce, da je pesnica nora in ambiciozna,
že mora biti, saj Pesnik nacionalni mora ostati častivreden mož
pognali ste jo iz dežele

Vsi ste sodelovali v teh plemenitih gestah

oj, mrtvi fantje mrtve punce mrtvi verzi

Pesnik plemeniti ni niti ambiciozen niti nor.

On je častivreden mož.

MIRA PEN!

*Z naklonjenostjo
do še dveh izključenih kolegic –
Tatjane in Alenke*

PEN NEP
kaj je že razlika?

lokalni kontekst
jo stopnjuje

izločanje ljudi v imenu estetike, obrekovanj, barbarstva,
ekonomija prenaresene učenosti, lažne suverenosti

petletni program
za ženske in predvsem za moške

ki se za hrbti nasmihajo, zapenjajoč
zadrge na oblačilih izbranih gospa

razpoložljivih žensk,
ki so pripravljene

ugonobiti svoje solidarne sestre
z dolgim bojem za seboj

si prisvojiti njihove ideje
in spoznanja

za katerimi je življenje
s svojo polno govorico

ujeti ugoden trenutek za reševanje
polomije v zakonu, luknje v glavi

oh, žalost skrotovičene dežele
pod slehernim interesom sveta

niso se še prav posedle, ko so
že izvedle *damnatio memoriae*

žensk z realnimi
opusi in dejanji

izklesale so
njihova imena

in pozlatile svoje
črkovne koračnice

PEN NEP
ena, dva
MIRA EPP
tri štiri

In kaj boste storili zdaj?

Kaj boste storili zdaj?
Vi, ki imate v rokah vse, le literature ne.

Hiša iz kart se vam podira,
dejanskih zastavkov in hipotek ne poznate, toda nekje
v suhem breznu svojih očes veste,
da gre za mračne lovorike.

Bili ste in ste še
drobna mehanika bagatelne tehnologije,
gostitelji in povabljeni iste zastrupljene gostije,
črni lovci na bele golobe,
klatilci človekovih pravic v
teluričnem navdihu.

Zapustila sem mračno gostijo,
da ohranim svojo krhko,
a jasno svetlobo.

Kaj pa boste storili zdaj,
ko temno žarčenje zapušča bunker?

Kaj s prednostjo norca,
ki vas je vlekel za nos?

Kaj v gledališču požrešnih senc brez
marionetnega mojstra?

V konjunkciji njegovega aparata tičite –
vaša *svoboda* je zgolj *stil njegove mehanike*:
servilni častilci lastne odvisnosti ste,
neprevidni pisarji *apologij*
in frfotave prenašalke *kiča*:
za slepe naslovnike uporabljeni sli.

Združenje leporečnih divizij
vam ne bo koristilo; družbeni spol in razum ste
utopili v mamljivem napoju pozabe in oblasti –
in samoljubne pesnice so bile jurišnice
tega zloveščega shoda.

Sonce zahaja v vaših pesmih
skupaj z upanjem ljudi.
Kako pa ga boste
pripravili do vzhoda?

Bi lahko drevo stalo
brez debla,
vej in listov?

Vaša umišljena drevesa
lebdijo v praznini in se delajo,
da so, kar niso –
in utajeno
arhivsko listje noče pasti,
trepeče na njih.

Dediščina *success story*

Dežela, kjer sem preživela štiri desetletja,
je tako nepomembna,
tako neopazna, da je zunaj nje
beseda o njej pozabljena,
še preden je izgovorjena.

Njen slovar tišine
je poln neizgovorjenih kletvic
in endogamnih skladij, ki
se ne morejo razviti do glasu.

V deželi, od koder sem,
je tako malo prostora, da
previdnost in varčnost z energijo
in državnim denarjem
zahtevata, da so
prijatelji obenem sovražniki.

Tisti, ki vas sebično povzdignejo,
kasneje nesebično in brez rezerv
sodelujejo pri lovu na vašo glavo.

V deželi, na katero me vežejo
osupljivi spomini in absurdne nočne more,
so ljudje vajeni prikrajšanosti – vedejo se
kakor biološki preparati:
vdano prestanejo vse eksperimente
in so še hvaležni za obdelavo.

Mislijo in se prepričujejo, da zunaj
te domače konzerve ni sveta.

Človeška toplina se razliva po deželi,
vredna pokvarjene toplarne.

Dežela, kjer sem se rodila,
v imenu prostosti zaduši vsako slutnjo svobode
s tem, da ji podtakne morilski zlog,
zaradi katerega postane
nepregibna in hroma.

Najboljša in priporočljiva oblika eksistence
v tej deželi je *neobstoj*, prebivalce (naj)
povezujejo zaprta usta,
povešeni pogledi in
velikanska skupna tema.

Milozvočni svet prevar,
medijskih *zgodb o uspehu*,
ki ne pozna medprostorov,
kjer bi si človek oddahnil
od deželne sreče in blaginje.

Pljuča brez kril

Uboga pljuča
omertanske poezije in literature –
neprekravljena
in brez kril.

Triglav ni

Triglav
ni najvišja
gora v
deželi.

V primerjavi
z gorovjem
omertanske
tišine,
omertanskih
laži,
polresnic,
spletk
in pozab,
pod katerimi
se giblje
temna lava
prenarejenega
kolektivnega
nasledstva,
potvorjene
memorije,
je celo
Himalaja
le mačji
kašelj.

Nič ni, kar se zdi

Nič ni, kar se zdi
v tej delavnici
blindiranih poetov.

Se vam je zdelo, da imate prijatelje?
Bile so le leve in desne zanke
nepreglednega pleteničenja.

Mislili ste, da ste srečali pesnika?
Bil je le magnetni navor
režimske tuljave.

Mislili ste, da so lokalne
feministke avtonomne, solidarne,
pa se je izkazalo, da so le
erotiziran motek
nezaslužene socialnega vzpona.

Mislili ste, da ste študente naučili misliti?
Pa so bili jezni, ker
jih je to oviralo
pri dvorjenju oblastem.

Mislili ste.
Še vedno mislite.
Laže je ne misliti.

A lažje poti niso vaša izbira,
pustili ste jih za seboj –
v delavnici blindiranih poetov.

Ostal je spomin na glasbo
mediteranskih juter,
oblito z morskim vibratom.

Vsi smo nekoč
stali na istem vetru,
ki je nekatere prebarval v tujce.

III.

Svet je še naprej nor

*naši glasovi
druga vojna
opeklina*

Louise Dupré, »Raskavi ...«, *Že črno*, 1993

Barbari (so zmeraj že tu)

Življenje jih žuli
kakor pretesen čevelj.

Svobodo dojemajo
kakor doktrino naježenih dlak.

Toda prihajajoča črna pelerina vihre,
vsaka slutnja uničenja

posameznika, posameznice,
kolektiva ali kultivirane pokrajine

jih razveseli
kakor otroke.

Ne veselijo se življenja,
hranijo se z njegovo obdukcijo.

Eden od njih mi je napisal,
da me januarja pričakuje

nekje na poti v deželo
vzhajajočega sonca.

Esse est percipii

*Besede kakor kapljice vode na peči –
cvrk in že jih ni več.*

Charles Reznikoff, »Nasmehi«,
Ob vodnjaku življenja in videnja in peta knjiga Makabejcev, 1969

I.
Delavska kladiva na strehi
me stolčejo v budnost.

Moje telo je doma
na pariškem naslovu,
a moj pogled seže
onkraj vseh
domačih naslovov.

Od tam opazujem
prizore, ki izginjajo
v bežišče.

Odri pred hišo so negibni
kakor črtalnik v zvezku –
po njih begajo dvonoge črke.

Motiv za pisanje v
jeziku rokovnjačev se je raztopil
kakor sol v morju.

Vsako resnično spoznanje človeka *razsloveni*.

Nobene želje nimam,
da bi se vračala
po jalovino.

II.
Prodiram globlje in globlje
v pulziranje vezi vsakdana. Krepim se
v različnih metrikah, jezikih.

Življenje je vedno
pomembnejše od poezije, toda
poezija je vedno vitalnejša
od *neživetega* življenja.

Nič ni izgubljeno: stvari se odzivajo na nas
na enak način
kakor noga Philippa Petita drsi po vrvi
— kot raziskovalna sonda.

Cenzura

Recite drevesom naj bodo tiho,
določite sankcije, ko zapiha veter.

Recite galebom, naj bodo tiho,
določite sankcije, ko pojedjo večerjo.

Recite opicam, naj bodo tiho,
določite sankcije za drugo stran rešetke.

Recite tajnici naj tipka brez hrupa,
določite sankcije na sodni obravnavi.

Recite pianistu naj igra neslišno,
določite sankcije za *forte* na koncertu.

Določite sankcije za veter, za ugodje,
za obstoj, za procedure, za glasbo.

Samo ne skušajte doseči,
da bo pesnica tiho,

četudi vsi pesniki, globoki od ugreza
in slepi od večnosti, utihnejo.

Biti moraš

I.
Biti moraš sredi tega,
kar ustvarjaš,
ne na zunanji strani namena.

Tvoja koža mora biti
v plamenih,
tvoje dlani razžarjene.

Le v takšnem položaju
je mogoče
izgovarjati sedanjost.

Kasneje boš z varne razdalje
tako ali tako
plačala za vsako besedo.

Ne pošiljaj drugih v ogenj,
ki ga je zanetila
tvoja misel in ga ohranja tvoj um.

Tako ali tako bodo prišli
po tvoje nasledstvo –
najprej najslabši in najslabše med njimi.

II.

Biti moraš sredi tega,
kar izgovarjaš,
ne na zunanji strani življenja.

Tvoja glava mora biti
v zubljih, a
tvoj duh jasen in miren.

Le v takšnem položaju
je mogoče odriniti
smrt – ki preži v izčrpanosti.

Kasneje bodo tvoje besede
tako ali tako trčile ob rob časa
in se zrasle v novo mejo zmogljivega.

Kljubuj in varuj jih, dokler gre, četudi se
svet sesede sredi
tramvajske proge kakor leta 1918.

Drži na varni razdalji brezračno besedo *s-m-r-t*
in njeno pasivno artilerijo
brez vokalov, ki spodjeda zavzetost.

Smrt v zavzetosti nima prostora, naseli se
lahko le v *zapuščенost*, v mrzel piš dekorja –
in od tam sovražno nastopa proti življenju,

ki je bilo hitrejše, agilnejše od nje.
Ki je zasedlo
boljše mesto za ustvarjanje:

mesto zbranosti, čutov, smeha
edini kraj spoznanj:
mesto prisebnosti in prisotnosti.